

ARTSENTARIEF EN DUURTE. — De artsen te Leipzig hebben besloten, den prijs van het brood als grondslag van hun tarief te beschouwen en hebben dit ook in hun wachtkamers bekend gemaakt. Zij zullen den broodprijs telkens op de bescheidenste wijze als richtsnoer volgen. Als minimum gelden voorloopig de prijzen van 1914: bezoek aan huis 3 mark, spreekuurbezoek 2 mark, 1 mark afstandsvergoeding voor 2 K.M., bijzondere verrichtingen naar het ziekenfondstarief van 1914. Dit minimum wordt dan vermenigvuldigd met den prijs van een pond brood, uitgedrukt in Pfennige, gedeeld door 15; in 1914 kostte nl. een pond brood 15 Pfennige. Voor deze berekeningen — eigenlijk overeenkomend met de „Reichsindexziffer” — zal het publiek wel begrip hebben.

In Engeland bestaat de neiging om de tarieven te laten dalen in verband met de reeds dalende kosten van het levensonderhoud. Een inzender in *The Brit. med. Journ.* komt met warmte ervoor op, hierin den drang der openbare meening vóór te zijn. Hij meent, dat het gezag van ons beroep daardoor grooter zal worden. Het kan ook wel anders uitkomen. De artsen hebben rijkelijk ondervonden, dat het publiek de woorden „de arbeider is zijn loon waard” vertaalt met „ieder wordt geacht naar het loon waarvoor hij werkt”. Indien de geneeskundige tarieven vóór den oorlog te laag waren, meent de inzender, dan moet het geheele tarief-vraagstuk uit *dit* oogpunt worden beschouwd, doch moet de tarief-verhooging niet plaats hebben als vergoeding voor verhoogde uitgaven, indien deze weder aan het dalen zijn.

Met het oog op de vraag of de tarieven vóór den oorlog voldoende waren, vergelijk men de boven vermelde prijzen uit een klein Duitsch stadje met die van Amsterdam. Dan mag het tegenwoordige Amsterdamsche tarief wel gehandhaafd blijven, ook als alles weér wordt als in 1914.

PINKHOF.

INGEZONDEN.

PINKHOF, OTTO-OTTO EN DE ARTSEN.

I.

Bij het lezen van het artikel van PINKHOF in het *Tijdschrift*-nummer van 15 April 11. „Een kwakzalverszegekar met artsen bespannen” ben ik niet opgestoven, zooals de schrijver dit gewaardeerd zou hebben, maar toch heb ik bedenkelijk het hoofd geschud. Echter om andere redenen dan PINKHOF dit verwacht. Ik wil hier openbare geneesvertooningen niet verdedigen. De methode lijkt mij niet verkieslijk; zulke behandelingen door suggestie geschieden beter binnen vier muren, niet tegen een entrée van f 1.—. Maar — wanneer een lijder aan een functioneele kwaal genezing of verbetering vindt voor zijn lijden door suggestie (en de mogelijkheid hiervan zal PINKHOF niet ontkennen, als hij aan OTTO-OTTO zulk een suggestieve kracht toekent, dat menschen als een burgemeester en een president van een arr. rechtbank, die vermoedelijk toch geen zwaar zenuwzieke personen zullen zijn, daardoor „buiten hun eigen persoonlijkheid geraken”), zou deze lijder dan niet even goed dankbaar zijn, als zijn genezing of verbetering plaats heeft gegrepen in het openbaar dan onder vier oogen, en door „iemand zonder behoorlijk middel van bestaan” dan door een respectabelen arts? Zal hij daarentegen niet wrevelig worden, als hij hoort, dat van geneeskundige zijde (waar hij waarschijnlijk van te voren al vergeefs om hulp heeft aangeklopt) deze genezing of verbetering een ongepaste vertooning wordt genoemd, die verboden had moeten worden?

Doch niet hierover heb ik het hoofd geschud, wèl over het feit, dat PINKHOF menschen, die het wagen te beweren, dat zij niet denken, zooals hij of andere

artsen, en die, wanneer zij zien, dat iemand van een nerveus verschijnsel wordt afgeholpen, dat dan voor zoo iemand als een geluk beschouwen, ook al is de bewerker van dat feit een niet-gediplomeerd genezer, dat hij zulke menschen als tijdelijk verwaasd beschouwt. Welk een opluchting zal het voor die ongelukkigen zijn, dat zij althans nog niet voor blijvend simpel zijn uitgemaakt, en dat zij nog een kars hebben, dat hun titel „geëerd” zal blijve.!

In ernst, zou ons geneeskundig prestige niet meer geschaad worden door de gewoonte om iedereen, die durft te tornen aan het geneesmonopolie, voor een kwaadwilligen of een idioot uit te maken, dan door ootmoedig te erkennen, dat ook menschen zonder artsbul soms aan hun medemenschen verzachting of hulp bij lijden kunnen geven, als artsen daartoe niet in staat zijn? In hetzelfde *Tijdschrift*-nummer komt voor een oproeping ter herdenking van PASTEUR: laten wij dan alvast beginnen met te herdenken, dat PASTEUR geen geneesheer, maar scheikundige was en toch wel iets gedaan heeft voor de geneeskundige wetenschap en dat PASTEUR, die iets ontdekte, een felle tegenwerking ondervond van hen, die aangesteld waren om te ontdekken, maar het niet deden (de leden van de Académie de Médecine). Niet dat ik OTTO-OTTO met PASTEUR wil vergelijken, het zij verre van mij; maar het is te doen om het beginsel: Het arts-diploma geeft wel het uitsluitend recht om te genezen, maar niet de uitsluitende gave daartoe. Wie dat inziet, is niet idioot.

Wij gaan er prat op, dat onze voorouders fel hebben gestreden tegen het verbod, om hun zieleheil elders te zoeken dan in het officieele geloof; moeten wij nu, in deze „verlichte” tijden de menschen gaan verketteren, die hun lichamelijk heil zoeken buiten de officieele wetenschap?

Rotterdam, 26 April 1922.

J. SIEGENBEEK VAN HEUKELOM.

II.

Het ergste wat SOCRATES is overkomen is niet, dat hij den giftbeker moest drinken, maar dat hij nog heden door goede menschen wordt misbruikt om deugnieten in de hoogte te steken. „Zij hebben immers van SOCRATES óók wel gezegd, dat hij niet deugde.” Dit noodlot vervolgt alle miskende grooten, nu weder PASTEUR.

Wie werkelijk kan genezen, mag het voor mij gerust doen, maar het belang der zieken vereischt, dat hij dan eerst, evenals wij dat moesten doen, leert, zoo goed mogelijk ziekten te herkennen, opdat hij wete, wáár zijn middel of middelen te pas komen en wáár niet. Een monopolie (zie blz. 1324) voor handige brutale kerels is een onrecht en een gevaar.

Even onbevoegd als iemand, die niet aan de eischen voldoet, die de staat aan iederen burger stelt, vóórdat hem de bevoegdheid om geneeskunst uit te oefenen wordt toegekend, even onbevoegd is ook een rechter of burgemeester om te beoordeelen, of iemand genezen *kan* of genezen *heeft*. Een Duitse rechter heeft in een kwakzalversproces zelfs de *patiënten* als getuigen onbevoegd verklaard om te beoordeelen of de behandeling van den kwakzalver hen had gebaat. Het afgeven van attesten door personen, die zulke hoge ambten bekleeden, is niet simpel of dwaas, maar — ik wil het nu ook eens in ernst zeggen — in strijd met de groote verantwoordelijkheid, die zij dragen. Iedere journalist, iedere wijsgeerige leeraar aan een gymnasium (zie blz. 1674) mag dat doen. Maar „*quod licet bovi, non licet Jovi*” is even waar als het omgekeerde, en ik vind het jammer, dat de beide overheidspersonen hier nog in bescherming zijn genomen.

H. PINKHOF.